

Kent Olsson funderar

KENT OLSSON

Det är en varm sommardag 1981 och jag är elva år

Jag sitter på min röda crescentcykel med limpsadel. Ljudet av gräsklippare hörs ifrån nästan varje gård och tanter och mammor går och krattar i bara bh:n. Jag tar svängen vid busskuren på Sollerön och passerar strax efter stordiket i Gruddbo följt av *Tryskladi*. Vidare förbi Gruddgården och så »Knattegropp«. Vid Knattegropp finns en trevägskorsning på ön. Mitt i korsningen fanns ett sjuhelvetes gupp. Vi ungar kallade det förresten just så också. ”Passa er för sjuhelvetesguppet” brukade vi skrika när vi närmade oss.

Jag är på väg till »Gubben«. Ja, han hette egentligen Anton men vi kallade honom Gubben helt enkelt. Han var en farbror med kritvitt kort snaggat hår. Han hade nästan alltid gråa byxor på sig och en rutig skjorta, om det inte var varmt för då hade han brynja. Gubben bodde i en röd liten stuga och han var jättesnäll.

Jag svänger in på hans gård och hoppar av cykeln i farten. Det skramlar till i det långa gräset bakom mig när skärmar och kedjeskydd rasar i backen.

Jag är barfota och den varma gråa nötta trätrappan känns tydligt under mina fötter.

Jag öppnar dörren och går in i farstun. Farstun när JAG var liten var en yta i gamla hus som egentligen inte innehöll något alls. Ett rum mellan två dörrar där äldre människor sparade äpplen över vintern inlindade i papper. Det hördes alltid dåligt också, så det var aldrig någon idé att knacka på ytterdörren för det var ändå aldrig någon som hörde. Jag knackar på den andra dörren och ett långt ”*Jaa, kuuuum iin duu*”, hörs inifrån.

Vid köksbordet satt Anton och lade patiens. Bredvid honom stod en kaffekopp på ett fat.

Det luktade speciellt hemma hos pensionärer. Instängt unket, fast hemtrevligt unket på ett märkligt sätt. Rakt fram i köket ifrån ytterdörren stod en liten spis med två plattor; en vedeldad stor gjutjärnsspis bredvid, och över spisen en murad fläktkåpa där färgen flagnat. Det fanns två fönster och i dom stod pelargonior som var bruna och halvdöda. Innanför köket fanns kammaren. Där stod en säng och på väggen en väggbonad med ett mörkt skogsmotiv. Det fanns garderob och byrå. Minimalistiskt men trivsamt.

Jag går fram till det enda köksskåpet och tar fram ett glas. På diskbänken står Bobs saft, jag håller i lite i botten och så drar jag bort handduken som ligger över vattenhinken och i hinken ligger en skopa. Det skvalar till lite och glaset är fullt. Sedan går jag till bordet, drar ut pinnstolen mitt emot Anton och sätter mig. På golvet ligger en korkmatta som har släppt i limmet i alla skarvar.

Han muttrar och vänder på korten, håller kaffe på fatet och tar upp en sockerbit. Dricker, sörplar och småskrattar åt eländet att ”*kortspyl ä gor då int nå ä*”

Vi sitter där i köket en stund. Anton har brynja på sig och han berättar att han ska slå gräs med lien. Jag följer med ut och sätter mig på trappan.

Han tar upp sin svarta »pung« och skramlar lite i myntfacket med pekfingret och tar upp en silverfemman. På den här tiden tog man i hand och tackade, så gjorde även »lill-Kent«. Jag tittar på lite, när han slår och tycker det ser jobbigt ut. Det doftar färskt gräs. Sedan ropar jag ”*hej då*” och går till min cykel.

Foto: Torbjörn Nääs

Sadeln är brännhet så jag får stå och trampa. Jag trampar hemåt och aktar mig för helvetesguppet.

Finns det sådana gubbar som Anton idag som barn kan åka till? Snälla farbröder som blir glada av att se en, pensionärer som dricker kaffe på fat och slår gräs med lie? Det hoppas jag verkligen att det gör.

Året är 1981 och jag är elva år

Det är i juletid och den stora granen framför kyrkan och Jonssons Hemslojd är klädd med glödlampor. Det har kommit en massa snö och när JAG var liten så kom det ingen plogbil direkt när det snöat. Inte på flera dagar ibland. Det var Påhls Ivar, Uhlas Kjell eller någon av dom andra gubbarna på *Sold* som fällde ner ploget på väg hem när dom hade lust eller tid. Det var samma sak när det blev isigt och halt. Det kom ingen sandbil och sandade, det gjorde gubbarna på ön inte alls. Det var helt enkelt en period i livet där alla pulsade i snö, men det var även en tid då man kunde se människor åka spark vilket är ovanligt idag. Nu ser man ofta människor ”bära spark” i ett märkligt grepp med böjda armar.

Foto: Torbjörn Nääs

Det är eftermiddag och jag har jullov. När jag var liten fick jag inte vara på »Backen«. Jag hade helt enkelt inget där att göra, tyckte min mamma. Jag fick inte cykla på vintern heller. Nu cyklar jag och det har börjat skymma.

Jag har siktet inställt på Backen. Det är tyst ute och man hör på långt håll när det närmar sig en bil. Jag hoppar av och upp i drivan vid sidan av vägen. Snön yr när bilen passerar mig och den nyss friska vinterluften luktar avgaser. När bilens motorljud tonat bort fortsätter jag uppåt och snart har jag passerat Fyhr Emil och Axels skomakeri i »Utsikten«, »Ica Njuttbudi« och så ser jag äntligen kommunalhuset, busstationen och cafeterian.

Jag parkerar cykeln utanför Busstationen och öppnar dörren. Det skallrar i glaset när den stängs automatiskt bakom mig.

Roger Persson och Mimmen Andersson som är klasskamrater till mig hälsar på Sollerövis: »Öjh». Roger sitter på flipperspelet. Busstationen var egentligen bara ett enda rum med en dörr och ett stort fönster. Några mindre fyrkantiga bord och plaststolar. Det fanns en vagn som man kunde köra tyngre paket på. Posten låg ju dörren bredvid. Det fanns även ett flipperspel och så fanns det en glaslucka in till kiosken som tidigare fungerat som just kiosk. Det knackar hårt på kioskglasat.

Det är Ulla ifrån Färnäs. Hon skriker på färnäsmål: »*Ir fånt ir sitt upå flippärspilä*»

Roger hoppar ner. Vi sitter där inne och känner oss nog ganska tuffa.

Linnéa sparkar förbi utanför. Hon bodde bakom kommunalhuset och var någon som jag hälsade på, i kyrkan dom söndagarna jag var där med farmor.

Vi går ut ifrån busstationen och förbi ingången till kommunalhuset.

Vid gamla brandstationen är det uppskottat snö i en hög, och några snöbollar kastas mot toppen av tornet. Utan att vi planerat det har vi börjat rulla snö för att bygga en snögubbe – mitt i vägen! Vi håller på länge och inte en enda bil kommer. Snögubben är i det närmaste färdig när jag ser Linnéa komma gående i den djupa snön över den snötäckta gräsmattan bakom brandstationen. Jaha, typiskt. Tänkte jag. Nu åker vi dit. Springa eller stå kvar. Vi stod kvar. Hon kommer allt närmare. Väl framme hälsar hon glatt och med sig har hon en morot som hon placerar mitt i nyllet på snöskapelsen! Vi skrattar.

Linnéa var uppskattningsvis i 70-års åldern när moroten sattes på plats. Jag som alltid hade uppfattat henne som kristligt tråkig och sur. En typisk *Soldkeling* alltså, ja det sista, Men hon var allt annat än det. Jag träffade henne många gånger i »Koopan« och på »Backen« när jag blev äldre och hon skrattade alltid och pratade om den kvällen med snögubben.

Nuförtiden sandas det så att ingen kan åka spark. Dom gamla gubbarna med traktorer är snart borta och tanter som Linnéa är minnen jag är stolt och glad över att ha fått uppleva.

Det kom förresten inga som helst rapporter om bilar som krockat med snögubbar heller. Synd tyckte vi då, i dag tycker jag samma sak. En liten krock utan skador hade väl varit *ljotroli*.

(Tilläger att julskinkan man äter både kan vara höger och vänster skinka)

Kent Olsson